

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА ТАБЕЛА

II. ЕКОНОМСКИ ОДНОСИ СА ИНОСТРАНСТВОМ

2.5. Обавезе банака према иностранству

Табела приказује укупне девизне и динарске обавезе банака према иностранству, које су разврстане на краткорочне и дугорочне. Обавезе према иностранству обухватају обавезе по кредитима, по примљеним депозитима, тј. средствима која су стране банке депоновале код домаћих банака, по основу хартија од вредности, као и остале обавезе, у које су укључене и обавезе по основу камата и накнада. Депозити обухватају трансакционе депозите, депозите по виђењу и орочене депозите.

2.6. Девизне резерве

Девизне резерве Народне банке Србије обухватају: 1) Злато (колона 1), тј. вредност злата у трезору Народне банке Србије и злата у иностранству, која је обрачуната по текућој тржишној цени. Та вредност представља збир вредности златних полуга и кованог злата; 2) Специјална права вучења (колона 2), тј. стање на рачуну специјалних права вучења код ММФ-а; 3) Ефективу, тј. стање ефективног страног новца у трезору седишта и трезорима филијала Народне банке Србије и ефективног страног новца на путу и депозита у иностранству, тј. девиза на текућим и депозитним рачунима код банака у иностранству (колона 3); 4) Хартије од вредности (колона 4), приказује вредност инвестиционог портфолија (који се односи на улагања) у државне обвезнице. Девизне резерве банака сачињавају: 1) Ефектива, приказује ефективни страни новац у трезору, благајни и на путу; 2) Депозити у иностранству, приказује девизе на редовним девизним рачунима и краткорочно орочена девизна средства код иностраних банака; 3) Чекови, обухвата чекове у страном валути и чекове у страном валути послате на наплату у иностранство; 4) Иностране хартије од вредности које банке имају у свом портфељу.

2.7. Девизно тржиште

Девизно тржиште од 2004. до 2006.

Колона 1 представља износ девиза које је Народна банка Србије продала банкама и купила од банака на Фиксинг састанку, као и износ међубанкарске трговине закључене на Фиксинг састанку. Колона 2 представља међубанкарску трговину девизама и ефективним страним новцем изван Фиксинг састанка, једном рачунато (*once counted*), при чему је учешће трговине ефективним страним новцем мање од 1%. Колона 3 представља укупан износ девиза и ефективног страног новца који је Народна банка Србије купила и продала банкама изван Фиксинг састанка. Колона 4 представља укупан износ девиза који су банке купиле и продале резидентима/нерезидентима и укупан износ ефективног страног новца који су банке купиле и продале резидентима. Колона 5 представља укупан износ ефективног страног новца који су банке и овлашћени мењачи купили и продали физичким лицима – резидентима и нерезидентима. Колона 6 представља укупан износ ефективног страног новца који је Народна банка Србије купила и продала овлашћеним мењачима.

Девизно тржиште од 2007.

Колона 1 представља укупан износ трговине девизама на спот, терминском и своп међубанкарском девизном тржишту једном рачунато (*once counted*), као и укупан износ међубанкарске трговине ефективним страним новцем, при чему је учешће трговине ефективним страним новцем мање од 1%. Колона 2 представља укупан износ девиза који је Народна банка Србије спот продала и спот купила од банака. У јуну 2007. године Народна банка Србије је укинула свакодневно организовање Фиксинг састанка. Уместо тога, Народна банка Србије, по потреби, спроводи интервенције (посредством *Reuters Dealing* сервиса – као *price taker* и организовањем спот аукција) ради ублажавања претераних дневних осцилација курса динара, обезбеђивања несметаног функционисања девизног тржишта, као и очувања стабилности финансијског система и цена на домаћем тржишту. Колона 3 представља укупан износ девиза које је Народна банка своп купила и своп продала банкама. У мају 2009, ради подршке финансијској стабилности у земљи у условима међународне финансијске кризе, уведена је могућност да Народна банка Србије закључује с банкама двонедељне своп трансакције (EUR/RSD). Ове аукције су организоване према календару редовних своп аукција до краја 2010. У априлу 2010. Народна банка Србије је, ради подстицања међубанкарске своп трговине девизама и развоја тржишта инструмената заштите од девизног ризика, почела да организује редовне своп аукције куповине и продаје девиза (EUR/RSD), рочности три месеца. У марту 2013. Народна банка Србије је, ради подршке ефикаснијем управљању ликвидношћу банкарског сектора, као и превазилажењу проблема у вези са ограничењима у међубанкарској трговини на тржишту новца, почела да организује двонедељне своп аукције куповине и продаје девиза (EUR/RSD), рочности две недеље. Колона 4 представља укупан износ девиза који су банке купиле и продале на спот, терминском и своп тржишту резидентима. Колона 5 представља укупан износ девиза који су банке купиле и продале на спот, терминском и своп тржишту нерезидентима. Колона 6 представља укупан износ ефективног страног новца који су банке купиле и продале овлашћеним мењачима, физичким лицима – резидентима и нерезидентима и правним лицима – резидентима. Подаци укључују и износ купљеног и продатог ефективног страног новца физичким лицима од стране малог броја овлашћених мењача који користе софтвер банке за обављање мењачког посла. Колона 7 представља укупан износ ефективног страног новца који је Народна банка Србије купила и продала овлашћеним мењачима. Народна банка Србије је у априлу 2010. завршила процес преусмеравања овлашћених мењача ка банкама и престала у потпуности да ради са овлашћеним мењачима.